

Den Haag, 10 januari 2012

De vaste commissie Binnenlandse Zaken heeft op 10 oktober 2011 een reactie ontvangen van de Stichting «Alert & Zorgzaam» en het «Comité van Waakzaamheid», in reactie op de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 september 2011. In deze brief (30 696, nr. 37) beantwoordt minister Donner uw Kamer de eerder gestelde vragen van de verschillende fracties over de Handleiding Opgraven en Ruimen en de model-beheersverordeningen begraafplaatsen. In uw schrijven van 8 november 2011 verzoekt u de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te reageren op de reactie van Stichting «Alert & Zorgzaam» en het Comité van Waakzaamheid.

De Stichting «Alert & Zorgzaam» en het «Comité van Waakzaamheid» blijft van mening dat – ondanks de publicaties die de afgelopen tijd zijn verschenen – er vanuit mijn ministerie niet genoeg wordt geregeld met betrekking tot het uitvoeren van opgravingen en ruimingen op begraafplaatsen. Ook zou er behoefte zijn aan dwingende en meer gedetailleerde regelgeving en toezicht op de stringente naleving daarvan. De genoemde publicaties bevatten richtlijnen voor beheerders van begraafplaatsen en voor werknemers die opgravingen en ruimingen uitvoeren. In januari 2010 is het Vademecum Kerkelijke Begraafplaatsen van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) verschenen. In februari 2010 is de model-beheersverordening begraafplaatsen van de VNG geheel herzien. In diezelfde maand is het Modelreglement voor het beheer van een begraafplaats van een Rooms-katholieke Parochie verschenen, van de Nederlandse Rooms-katholieke Kerkprovincie. Ten slotte is in november 2010 de Handleiding Opgraven en Ruimen, een gezamenlijk product van de Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen (LOB), de Branche Vereniging Ondernemers Begraafplaatsbeheer (BVOB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Ik juich de betrokkenheid van burgers – door het schrijven van een brief waarin zij hun standpunt onder de aandacht brengen – altijd toe. Ik ben blij met de inzichten, die burgers op deze manier aan mij kenbaar maken. Echter, in sommige gevallen kan dit ook betekenen dat er sprake is van verschillen van inzicht, dat is het geval met de standpunten van de Stichting «Alert & Zorgzaam» en het «Comité van Waakzaamheid». Juist in deze tijd van aanzienlijke financiële taakstellingen, de behoefte vanuit de samenleving aan minder regels en voorschriften van de overheid en de roep om autonomie en zelfregulering, zijn de verzoeken van de Stichting «Alert & Zorgzaam» en het «Comité van Waakzaamheid», die juist wijzen in de richting van meer en verdergaande overheidsregulering en betrokkenheid in de lijkbezorging, niet realistisch en ook niet wenselijk.

Het voorgaande neemt uiteraard niet weg dat ook ik, net als de Stichting «Alert & Zorgzaam» en het «Comité van Waakzaamheid», van mening ben dat kwesties die betrekking hebben op onze overledenen altijd zorgvuldig en met respect en piëteit dienen te worden uitgevoerd. Daarom verwijs ik naar de uitvoerige beantwoording van 26 september 2011 (30 696, nr. 37), waarin minister Donner zijn standpunten uiteen heeft gezet. Ik onderschrijf die standpunten ten volle.

In de brief van de Stichting «Alert & Zorgzaam» en het «Comité van Waakzaamheid» van 10 oktober 2011 wordt een tweetal nieuwe punten genoemd, waarop ik nader zal in gaan. Het betreft de betrokkenheid van

het «Comité van Waakzaamheid» en de Stichting «Alert & Zorgzaam» bij de totstandkoming van de eerder genoemde Handleiding Opgraven en Ruimen en de voorstellen voor een verplicht lidmaatschap van de LOB voor alle begraafplaatsen en dat gemeenten dienen te worden aangewezen als verantwoordelijk toezichthouder voor alle begraafplaatsen.

In de brief van mijn ambtsvoorganger (30 696, nr. 37) is aangegeven dat de in november 2010 verschenen Handleiding Opgraven en Ruimen, is opgesteld door de Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen (LOB), de Branche Vereniging Ondernemers Begraafplaatsbeheer (BVOB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarin staat vermeld: «De samenstellers hebben meermalen contact gezocht met Stichting «Alert & Zorgzaam» en het «Comité van Waakzaamheid» maar deze wensten geen inhoudelijke betrokkenheid». Dit laatste punt met betrekking tot de betrokkenheid wordt in de brief van het «Comité van Waakzaamheid» en de Stichting «Alert & Zorgzaam» ontkend. Vanuit de werkgroep Handleiding Opgraven en Ruimen zou geen tijdig contact zijn gezocht met het «Comité van Waakzaamheid» en de Stichting «Alert & Zorgzaam». Naar eigen zeggen «wordt het «Comité van Waakzaamheid» en de Stichting «Alert & Zorgzaam» willens en wetens buiten het speelveld gesteld». Hoewel ik de bovengenoemde werkwijze betreur en ik de teleurstelling van de brieven schrijver begrijp, ben ik als minister niet direct betrokken geweest bij het opstellen van de Handleiding.

Het tweede punt betreft de voorstellen van het «Comité van Waakzaamheid» en de Stichting «Alert & Zorgzaam» voor een verplicht lidmaatschap van de LOB voor alle begraafplaatsen en dat gemeenten dienen te worden aangewezen als verantwoordelijk toezichthouder van alle begraafplaatsen. De achterliggende gedachte bij de bovenstaande voorstellen is de veronderstelling van het «Comité van Waakzaamheid» en de Stichting «Alert & Zorgzaam», dat de publicaties met betrekking tot de regels voor opgraven en ruimen niet iedereen zouden hebben bereikt. Deze veronderstelling deel ik niet.

De VNG is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van Handleiding Opgraven en Ruimen en heeft de model-beheersverordening begraafplaatsen in 2010 herzien. Daarnaast zijn 80% van de begraafplaatsen – zowel de gemeentelijke als de bijzondere – lid van de LOB. De relevante publicaties zijn door beide organisaties actief en fysiek verspreid en de model-beheersverordeningen zijn ook via internet beschikbaar gesteld. Bovendien zijn de voorstellen voor verplicht lidmaatschap van begraafplaatsen en toezicht van gemeenten in strijd met de bestuursafspraken, waarin de autonomie van gemeenten, evenals het afbouwen van dwingende overheidsregelgeving naar derden en daarmee gepaard gaande hoge administratieve lasten, zijn vastgelegd.

Ik ga ervan uit dat ik u met deze brief voldoende heb geïnformeerd.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. E. Spies